НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 52-654-04-164
Дата 30 / 09 2026 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО
ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА,
ИНВЕСТИЦИИ И ИНДУСТРИЯ
д-р СТЕФАН БЕЛЧЕВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание правим предложение за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване на 23 септември 2026 г. **Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за застраховането, № 52-654-01-123, внесен от Даниел Славеев Парушев и група народни представители на 2 септември 2026 г.**, както следва:

1. Създава се нов § 1:

„§ 1. В чл. 489, ал. 4 се изменя така:

„(4) Застрахователят не може да откаже сключването на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за срок, по-кратък от срока по ал. 1, но за не по-малко от 30 дни, в следните случаи:

1. за превозни средства с временна или транзитна регистрация – за срока на валидност на регистрацията;

2. за бавнодвижещи се пътни превозни средства;

3. за самоходни машини;

4. за моторни превозни средства от категория L по смисъла на Закона за движението по пътищата;

5. за къмпинг-ремаркета или къмпинг-автомобили.“

2. Досегашните § 1 - 7, стават съответно § 2 – 8.

3. Създават се § 9 и 10:

„§ 9. В чл. 597 се създава ал. 6:

„(6) В случаите по ал. 3 за срока на квестурата не се допуска налагането на обезпечителни мерки по Гражданския процесуален кодекс или по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на застрахователя или презастрахователя с отнет лиценз, както и

извършването на изпълнителни действия върху това имущество, с изключение на изпълнителните производства за вземания, произтичащи от трудови и застрахователни правоотношения.“

§ 10. В чл. 638, ал. 7 след думите „чл. 462“ се добавя „или чл. 489, ал. 4“, думите „5000 до 20 000 лв.“ се заменят с „6000 до 23 000 евро“, а думите „10 000 до 40 000 лв.“ се заменят с „12 000 до 46 000 евро“.“

4. Наименованието на подразделението „Заключителна разпоредба“ се изменя така: „Преходни и заключителни разпоредби“.

5. Досегашният § 8 става § 11.

6. Създават се § 12 и 13:

„§ 12. Наложените към датата на влизане в сила на този закон обезпечителни мерки по Гражданския процесуален кодекс или по Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на застраховател или презастраховател с отнет лиценз, за който е назначен квестор по чл. 597, ал. 3 от Кодекса за застраховането, които не са изпълнени изцяло към тази дата, не произвеждат действие за срока на квестурата.

(2) Изпълнителните производства, образувани до датата на влизане в сила на този закон, за принудително изпълнение върху имуществото на застраховател или презастраховател с отнет лиценз, за който е назначен квестор по чл. 597, ал. 3 от Кодекса за застраховането, се спират за срока на квестурата, с изключение на изпълнителните производства за вземания, произтичащи от трудови и застрахователни правоотношения.“

§ 13. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.“

МОТИВИ:

I. Предлаганите изменения в чл. 489 и 638 са насочени към преодоляване на установените в практиката затруднения при сключването на краткосрочна задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за определени категории превозни средства. Особеностите на регистрационния режим, сезонният характер на използване или предназначението на тези превозни средства обосновават необходимост от застрахователно покритие за срок, по-кратък от една година.

С предложеното изменение на чл. 489, ал. 4 от Кодекса за застраховането се установява изрично, че застрахователят не може да откаже сключването на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за срок не по-кратък от 30 дни за изчерпателно определените в закона категории превозни средства. По този начин се създава правна гаранция, че достъпът до предвидената в закона

възможност за краткосрочно покритие няма да зависи единствено от преценката на отделния застраховател.

Предложението не въвежда общо задължение за сключване на краткосрочни договори за всички моторни превозни средства, а се отнася само до изрично посочени категории, при които краткосрочното покритие е обосновано от характера и начина на тяхното използване. Същевременно се запазва правото на застрахователя да определи размера на застрахователната премия съобразно поетия риск и приложимите законови изисквания. По този начин се постига баланс между защитата на потребителите и свободата на застрахователната дейност.

С допълването на чл. 638, ал. 7 от Кодекса за застраховането се създава изрично основание за ангажиране на административнонаказателната отговорност на застраховател, който откаже да сключи договор в случаите по чл. 489, ал. 4. Наред с това се актуализират размерите на имуществените санкции за отказ от сключване на задължителна застраховка и те се определят в евро. Санкционният механизъм ще осигури практическата приложимост на забраната за отказ и ще позволи на Комисията за финансов надзор да упражнява ефективно предоставените ѝ надзорни правомощия.

Приемането на измененията ще създаде ясна и еднакво приложима рамка за застрахователите, ще ограничи необоснованите откази в изрично предвидените от закона случаи и ще улесни изпълнението на задължението за застраховане от собствениците и ползвателите на съответните категории превозни средства. Очакваният резултат е по-добра защита на потребителите на застрахователни услуги и по-ефективно осъществяване на превантивната и обезщетителната функция на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

II. С предложението за създаване в чл. 597 от Кодекса за застраховането на ал. 6 се преодолява съществуваща непълнота в правната уредба относно защитата на имуществото на застраховател или презастраховател с отнет лиценз за периода, през който дейността му се управлява от квестор.

При отнемане на застрахователния лиценз, с оглед конкретните обстоятелства, се пристъпва към ликвидация или се преминава към откриване на производство по несъстоятелност, като поради засиления обществен интерес от съществуването и функционирането на застрахователното дружество, за времето до назначаване на ликвидатор или синдик, то се управлява от квестори. Регламентираната в Кодекса за застраховането квестура е механизъм за защита интересите на застрахованите лица от вредоносно управление на застрахователното дружество, който предвижда, че правомощията на управителните органи на застрахователното дружество се отнемат, а управлението преминава в патримониума на квесторите, които трябва да се съобразяват с интереса на застрахованите и ползващите се лица. Междинното прехвърляне на управленски правомощия преди преминаването им към

ликвидатора/синдика е етап, който има за цел подобряване състоянието на дружеството именно чрез вземане на решения в полза на застрахованите и другите заинтересувани лица. Пълноценното постигане на тази цел несъмнено предполага възможност квесторите да се разпореждат с имуществото на застрахователното дружество с отнет лицензи. Фактът на предстоящата ликвидация/производство по несъстоятелност обаче би провокирал множество искове за допускане на обезпечения по Гражданския процесуален кодекс и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, които на свой ред биха блокирали потенциала за възстановяване стабилитета на предприятието и изхода от настъпилата криза. Затова предлагаме тази възможност да бъде ограничена до компетентността на надзорния орган по смисъла на Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II), а именно - Комисията за финансов надзор, която разполага с правомощието да наложи обезпечителни мерки съгласно чл. 144 от същата директива. Квесторите осъществяват дейността под прекия надзор на Комисията за финансов надзор, която във всеки един момент може да прецени необходимостта от подобна намеса. Нещо повече - законът предвижда допълнителен елемент от фактическия състав на прехвърлянето на права и задължения от имуществото на застрахователя при управление от квестори и това е изричното одобрение на Комисията за финансов надзор съгласно чл. 599, ал. 2 от Кодекса за застраховането. Тази защита е достатъчна и удовлетворява балансирано всеобщия интерес да бъде подобрено състоянието на застрахователното дружество чрез активни действия, но и да бъде запазено имуществото, което впоследствие ще бъде обект на ликвидация или несъстоятелност.

В действащата уредба липсва изрична забрана за налагане на обезпечителни мерки по реда на Гражданския процесуален кодекс или Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на застраховател или презастраховател с отнет лицензи през този период, както и спиране на изпълнителните производства, насочени срещу неговото имущество. В резултат отделни кредитори могат да поискат налагането на запори, възбрани или други обезпечителни мерки, които да затруднят управлението и запазването на имуществото, да ограничат възможностите на квестора да изпълнява възложените му функции и да поставят обезпечилите се кредитори в по-благоприятно положение спрямо останалите кредитори.

Предложената разпоредба възприема разрешение, аналогично на установения в чл. 638, ал. 6, изречение трето от Търговския закон принцип, съгласно който след откриването на производство по несъстоятелност не се допуска налагането на обезпечителни мерки по реда на Гражданския процесуален кодекс или Данъчно-осигурителния процесуален кодекс върху имуществото на длъжника. Съображенията, на които се основава това разрешение – запазване целостта на имуществото, равнопоставеност

на кредиторите и предотвратяване на индивидуалното им привилегироване – са приложими и към периода на квестурата по чл. 597, ал. 3 от Кодекса за застраховането.

Предложената забрана е ограничена както по предмет, така и във времето. Тя се прилага единствено по отношение на имуществото на застраховател или презастраховател с отнет лиценз, за който е назначен квестор по чл. 597, ал. 3, и действа само за срока на квестурата. Изменението не погасява вземанията на кредиторите, не засяга тяхното съществуване и не ги лишава от възможността да предявят правата си по приложимия процесуален ред. Ограничението има временен защитен характер и цели да запази съществуващото имуществено състояние до преминаването към ликвидация или производство по несъстоятелност.

Същевременно предложението не засяга мерките и действията, които са изпълнени изцяло преди влизането в сила на закона. По този начин се съхраняват настъпилите правни последици и се осигурява необходимият баланс между защитната цел на изменението и принципите на правната сигурност и предвидимост.

Очакваните резултати от предложените изменения са запазване целостта на имуществото на застрахователя или презастрахователя с отнет лиценз, подобряване на условията за ефективно осъществяване на правомощията на квестора, ограничаване на възможността за предпочитателно удовлетворяване на отделни кредитори и създаване на по-висока степен на защита за всички лица с вземания към дружеството.

Вносители: Стефан Гечев

Иван Ангелов

Слави Василев

Константин Проданов

Даниел Пирински